

ЈЕВРЕМ ЈОВОВИЋ, дипл. инж.

Трећег децембра 1978, престало је да куца племенито срце истакнутог стручног и научног ствараоца, врсног педагога, омиљеног и цијењеног друга и пријатеља ЈЕВРЕМА ЈОВОВИЋА, дипл. инж. пољопривреде.

Покојни Јеврем рођен је 21. новембра 1896. у Печурицама код Бара, гдје је стекао родитељско и основно школско образовање. Гимназију је учио у Подгорици, гдје је ометан ратовима матурирао 1919. Као ђак — матурант добровољно је учествовао у Балканском и Првом свјетском рату. Припада првој генерацији студената новоствореног Пољопривредног факултета у Београду — Земуну.

Након завршетка Пољопривредног факултета у Загребу гдје се преписао у току студија, постављен је за помоћника управника Пољопривредног добра Чибачи код Дубровника. Од 1928. до 1941. радио је као виши агроном, пољопривредни савјетник и виши пољопривредни савјетник у Бару, Гацку, Требињу и Котору.

За вријеме његовог рада у Бару, уведена је у културу мандарина Уншиу.

У тешким ратним приликама 1941. покојни Јеврем је одлучно одбио било какав рад под окупацијом, због чега је морао напустити Котор и отићи у Бар, гдје је радио као физички радник, да би могао издржати себе и породицу.

По ослобођењу земље с одушевљењем се примио дужности агронома Пољопривредног добра Тополица, а 1945. организовао је пољопривредну службу и пољопривредне задруге у среском народном одбору — Бар, гдје је остао до краја 1947. као професор Средње пољопривредне школе. У септембру 1948. премјештен је као директор новоотворене Средње пољопривредне школе у Бијелом Пољу. Од 1949. до 1959. — када је пензионисан, поново је директор и професор Средње пољопривредне школе у Бару.

За вријеме дугогодишњег рада у струци сматрао је с правом, да је један од значајних облика унапређење пољопривреде, упознавање земљорадника са најновијим достигнућима њене науке и праксе. Стога је радио на популаризацији нових тековина ове гране, бројним предавањима, курсевима и очигледном наставом, чему је посветио знатан дио свога раднога вијека. Залагао се са жаром ентузијасте за оснивање Средње пољопривредне школе у Бару, чији је развојни пут пратио до краја живота. Извео је до матуре 13 генерација ученика ове школе, који се са особитим пијететом сјећају свог угледног професора. Поносни су на њега и захвални му на родитељску пажњу коју им је указивао. Са особитом бригом пратио је њихов развој у струци, радујући се њиховим успјесима у животу и раду.

Поред дугогодишњег плодног рада на унапређивању пољопривреде и пољопривредног образовања, пок. Јеврем је, користећи честе непосредне контакте са сељацима, уз наслијеђено од предака, интересовање и смисао за народно предање, са пуно љубави и труда прикупљао и сабирао разне облике народних умовина и описивао народне обичаје. Посебно је богат његов допринос у сакупљању архаичних ријечи и локалних израза којих је око 6 000 предао Српској академији наука — Београд, као народно благо свога краја одржавано и преношено с генерације на генерацију.

Поред врло активног стручног рада, пок. Јеврем истицао се и запаженим друштвеним активностима. Био је одборник градског вијећа у Котору, члан Управе Народног универзитета у Котору и Бару, предсједник Задружног савеза у Бару, члан судова за разграничавање друштвених шума у Црној Гори и Србији, члан бројних савезних, републичких, среских и општинских комисија за унапређивање пољопривреде, а нада све доживотни и угледни члан друштва пољопривредних инжењера и техничара Црне Горе, а дуго вријеме и предсједник његове подружнице у Бару.

За велики допринос који је дао пољопривредном образовању и пољопривредној струци и пракси, пок. Јеврем је добио бројна, висока заслужена друштвена признања, међу којима орден Св. Саве, орден рада са златним вијенцем, награду ослобођења града Бара и многе повеље, плакете и захвалнице.

Смрћу инжењера Јеврема Јововића пољопривредна струка Црне Горе изгубила је врсног стручњака и угледног професора, а Савез инжењера и техничара еминентног члана и сви ми драгог пријатеља и доброг друга, чије дјело на унапређењу пољопривредне струке и пољопривредног образовања има трајну вриједност.

Нека је трајни спомен добром човјеку, мудрог учитељу, драгом колеги и пријатељу инж. Јеврему Јововићу и нека му је незаборавна хвала за све што је учинио својој струци, својој земљи и одгоју младих пољопривредних кадрова.

Др Ксенија Мирановић

Гаврило Спазић, дипл. инж.

Максим Пламенац, дипл. инж.

МИЛАН РЕЏИЋ, дипл. инж.

Послије дуге и тешке болести 11. новембра 1978. умро је у Крагујевцу уважени колега, цијењени пољопривредни стручњак и педагог МИЛАН РЕЏИЋ, дипл. инж. пољопривреде.

Покојни Милан је рођен 1909. у Штрпцу на Косову. Завршио је Пољопривредни факултет у Београду — Земуну, 1934. По завршетку студија обавио је једногодишњи стаж у Воћарско-виноградарској школи у Марибору и Енолошкој станици у Букову. Године 1937. постављен је у тек основаној Државној огледној станици за јужне културе у Тополици код Бара, гдје је радио до 1942. када је прешао на рад у срез жупски округа крушевачког. По ослобођењу земље, 1946. постављен је за наставника Средње пољопривредне школе у Бару, а 1947. за директора Завода за јужне културе и виноградарство — сада Завод за суптропске културе, чији је био и главни истраживач. Напоредо је и даље радио као наставник Средње пољопривредне школе у Бару. У Италији је 1956. био на шестомјесечној специјализацији ради упознавања јужног воћарства те земље. На дужност руководиоца и главног истраживача Завода за суптропске културе у Бару остаје све до 1958. када из породичних разлога прелази на нову дужност, у Привредну комору у Светозареву, касније у Крагујевцу, гдје је и пензионисан, 1971.

Сав свој активан и особито плодан рад у Црној Гори посветио је проучавању и унапређивању суптропских култура, а на-

рочито суптропског воћа. Посебно се ангажовао на унапређивању производње цитруса. Објавио је 15 научних радова и двије врло цијењене књиге: „Мандарина уншиу” и „Јапанска јабука и шипак (нар)”.

Покојни Милан био је веома запажена личност и истакнути пољопривредни стручњак и научни радник. Одмах последије рата залагао се за попуњавање колекционих засада и наставио биолошка проучавања суптропских култура, радио на организовању акција у подизању нових засада суптропског воћа дуж Црногорског приморја. Упоредо са акцијом на подизању нових засада наставља рад на колекционисању, интродукцији, селекцији врста и сората и на избору подлога: цитруса, маслина, смокава, јапанских јабука, бадема, шипка и другог воћа. Такође, је радио на увођењу неких уљаних, предивних и каучуконосних биљака. Велика је његова заслуга што Завод у Бару данас располаже једном од највећих колекција смокава у Југославији (преко 70) и шипака (преко 40 сората).

Овај врсни стручњак и научни радник посебно је био цијењен као педагог-наставник Средње пољопривредне школе у Бару. Као истакнути познавалац пољопривредне теорије и праксе предавао је већи број предмета: ботанику, зоологију, метеорологију са климатологијом, воћарство, виноградарство, суптропске културе и др. Извео је већи број генерација матураната те школе, оспособио и увео у рад многе млађе колеге. Био је члан комисије за полагање државног испита за техничаре и инжењере у Црној Гори. Био је члан Научног друштва Црне Горе.

Смирено је дјеловао на људе и њихове духове а никада није распиривао страсти, мржњу и подозрење. Подстицао је сараднике на стваралаштво, разборитост, добре људске односе и хуманост. И у томе је покојни Милан служио као примјер за углед међу својим друговима и пријатељима у свакој средини у којој је боравио.

Велики је губитак за црногорску пољопривреду и науку што је овај истакнути стручњак и научни радник морао 1958. да напусти Завод за суптропске културе у Бару, управо у вријеме када је требало да среди и припреми за штампу резултате свог дугогодишњег преданог рада у Црној Гори.

По одласку из Бара до краја живота није прекидао везе са Установом у којој је провео 17 година. Непрекидно се интересовао за њене успјехе у раду. Послије одласка у пензију поклонио је своју богату стручну библиотеку Заводу за суптропске културе и заштити од загађења у Бару.

За свој особито плодни рад пок. Милан добио је заслужена друштвена признања и награде. Одликован је Орденом рада, а поводом 40-годишњице Пољопривредног института у Титограду, 1977, поново је добио високо одликовање.

Нека је вјечна слава и хвала драгом професору, колеги и пријатељу, инжењеру Милану Реџићу, за његов часни стваралачки рад, за његове људске особине и хуман однос према људима и средини у којој је живио и радио, и на свему што је учинио за своју струку, науку и Земљу.

Максим Пламенац, дипл. инж.